

עבודת קיץ במתמטיקה

למסיימי כיתה ט'

המיועדים ל-4 יח"ל

1. פתור מערכת משוואות :

$$\left. \begin{array}{l} (x+3)^2 + (y-1)^2 = 34 \\ \underline{x^2 + y^2 = 20} \end{array} \right\} \text{א.}$$

$$\left. \begin{array}{l} (x+1)^2 + y^2 = 20 \\ \underline{y = x^2 + 2x + 1} \end{array} \right\} \text{ב.}$$

תשובות:

א. $(-0.8, -4.4)$, $(2, 4)$, ב. $(1, 4)$, $(-3, 4)$

2. פתור משוואות.

$$\frac{1}{x^2 + 4x + 4} - \frac{6}{x-2} = \frac{x+10}{4-x^2} \quad \text{א.}$$

$$\frac{1}{4x^2 - 4x + 1} + \frac{9}{4x^2 + 4x + 1} = \frac{6}{4x^2 - 1} \quad \text{ב.}$$

$$\frac{9}{4x+8} - \frac{x}{2x^2 - 8x + 8} + \frac{3}{4x^2 - 16} = 0 \quad \text{ג.}$$

$$\frac{x-2}{2x+2} - \frac{1}{3x^2 - 6x - 9} - \frac{x-30}{18-6x} = 3 \quad \text{ד.}$$

$$\frac{2x^2}{x^2 - 4} - \frac{8x^2 + 3}{x^4 - 4x^2} = 3 \quad \text{ה.}$$

$$\frac{5x^2 + 7}{x^4 - 9} - \frac{3}{x^4 - 3x^2} = 0 \quad \text{ו.}$$

תשובות:

א. $x_1 = -1$, $x_2 = -1.2$, ב. $x_{1,2} = 1$, ג. $x_1 = 1$

ד. $x_1 = -2$, $x_2 = \frac{10}{7}$, ה. $\pm 1, \pm \sqrt{3}$, ו. ± 1

ב. בתרגילים הבאים, פשט וצמצם את הביטוי תוך שימוש בחוקי החזקות
הצג את תשובתך באמצעות מעריכי חזקה חיוביים בלבד:

$$\begin{aligned} & \left(\frac{a^2}{b}\right) \cdot \left(\frac{b}{a^2}\right) \cdot 5 \quad \frac{(a^3b)^2 \cdot (a^4b)^3}{(ab^2)^3 \cdot (a^2b^2)^2} \cdot 4 \quad \frac{a^2 \cdot (ab^3) \cdot c^2}{b^3 \cdot (ac)^2} \cdot 3 \quad \frac{a^3b \cdot (a^2b^2)}{b^2a^3 \cdot (ab)^2} \cdot 2 \quad \frac{ab^2 \cdot (ab)}{a^2b} \cdot 1 \\ & \left(\frac{a}{c}\right)^3 \cdot ab^2 \cdot \left(\frac{b}{c}\right) \cdot 10 \quad \left(\frac{a^2}{b^3}\right)^2 \cdot \left(\frac{b^2}{a}\right)^3 \cdot 9 \quad \left(\frac{ab^2}{c}\right) \cdot \left(\frac{ac}{b}\right)^2 \cdot 8 \quad \left(\frac{a}{2b}\right)^2 \cdot \left(\frac{2b}{a}\right)^2 \cdot 7 \quad \left(\frac{a}{b}\right)^3 \cdot \left(\frac{b}{a^2}\right)^2 \cdot 6 \end{aligned}$$

$$\frac{a^4b^3}{c^4} \cdot 10 \quad .a \cdot 9 \quad .a^3c \cdot 8 \quad .1 \cdot 7 \quad \frac{1}{ab} \cdot 6 \quad .1 \cdot 5 \quad \frac{a^{11}}{b^5} \cdot 4 \quad .a \cdot 3 \quad \frac{1}{b} \cdot 2 \quad .b^2 \cdot 1$$

חוקי שורשים
4.

פשט את הביטויים הבאים:

$$\begin{aligned} \sqrt{k^2} : \sqrt{b^4} \cdot \sqrt{k^2b^4} &= \boxed{} \cdot 3 & \sqrt{a} \cdot \sqrt{ab} \cdot \sqrt{b} &= \boxed{} \cdot 2 & \sqrt{a^2b} \cdot \sqrt{a^4b^3} &= \boxed{} \cdot 1 \\ \sqrt{\frac{(ab^2)^3}{a \cdot (ab)^2}} &= \boxed{} \cdot 6 & \frac{\sqrt{a^5b^7}}{\sqrt{a^3b}} &= \boxed{} \cdot 5 & \frac{\sqrt{mn^2}}{\sqrt{m^2n}} &= \sqrt{\boxed{}} \cdot 4 \end{aligned}$$

תשובות

$$.b^2 \cdot 6 \quad .ab^3 \cdot 5 \quad \frac{n}{m} \cdot 4 \quad .k^2 \cdot 3 \quad .ab \cdot 2 \quad .a^3b^2 \cdot 1$$

נוסחאות הכפל
5.

ב. פרק את הביטויים הבאים לגורמים בעזרת נוסחאות הכפל המקוצר:

$$\begin{aligned} 8b^2 - 32 & \cdot 4 & 20x^2 - 20x + 5 & \cdot 3 & 2p^2 - 4p + 2 & \cdot 2 & 3m^2 - 30m + 75 & \cdot 1 \\ 4y^2 - 9p^2 & \cdot 8 & 4b^4 - 20b^3 + 25b^2 & \cdot 7 & 49x - x^3 & \cdot 6 & a^3 + 14a^2 + 49a & \cdot 5 \end{aligned}$$

6.

פרק את הביטויים הבאים בעזרת פירוק הטרינום:
(בחלק מהסעיפים יש צורך בהוצאת גורם משותף)

4. $y^2 - 5y + 6$

3. $m^2 + 5m + 6$

2. $b^2 - 4b + 3$

1. $x^2 + 5x + 4$

8. $t^2 + 8t - 33$

7. $x^2 + 2x - 48$

6. $p^2 + p - 20$

5. $x^2 + 3x - 10$

כפל שברים אלגבריים

7.

כפול את השברים הבאים וצמצם את התוצאה ככל הניתן:

3. $\frac{p^2 - 4}{p + 2} \cdot \frac{p + 3}{p - 2}$

6. $\frac{b^2 - 6b + 9}{b + 2} \cdot \frac{3b + 9}{b^2 - 9}$

2. $\frac{x^2 + 5x}{x} \cdot \frac{x^2}{3x + 15}$

5. $\frac{t + 3}{3t + 15} \cdot \frac{4t^2 - 100}{2t + 6}$

1. $\frac{a + 5}{3} \cdot \frac{30}{2a + 10}$

4. $\frac{7x + 21}{2x - 4} \cdot \frac{x^2 - 4x + 4}{7x^2 - 63}$

תשובות

1) 5. $\frac{x^2}{3}$ 2) 3. $p + 3$ 3) $\frac{x - 2}{2(x - 3)}$ 4) $\frac{2(t - 5)}{3}$ 5) $\frac{3(b - 3)}{b + 2}$ 6)

פתרון משוואות ע"י צמצום שברים אלגבריים

8.

ד) צמצם את המכפלות, פתור את המשוואה ובדוק שהפתרון שמצאת כלול בתחום ההצבה של הביטויים:

3. $-7 = \frac{x^2 + 2x - 15}{x + 4} \cdot \frac{x + 4}{x + 5}$

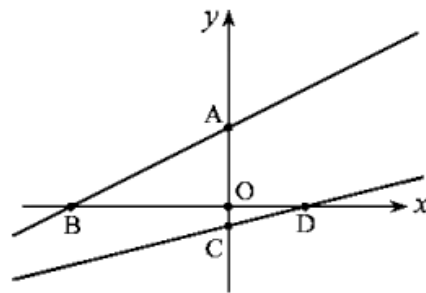
2. $\frac{x^2 - 3x - 40}{x + 3} \cdot \frac{x + 3}{x - 8} = 6$

1. $\frac{x^2 - 1}{x + 2} \cdot \frac{x + 2}{x - 1} = 9 - x$

פונקציה קווית.

1.

בסרטוט משמאל מתוארים הגרפים של הפונקציות הבאות:

$$y = \frac{1}{2}x + 4 \quad \text{I}$$

$$y = \frac{1}{4}x - 1 \quad \text{II}$$

(א) התאימו גרף לכל אחת מהמשוואות.

(ב) חשבו את שיעורי הנקודות:

D, C, B, A

(ג) פי כמה גדול שטח $\triangle AOB$ משטח $\triangle OCD$?

(ד) חשבו את שטח $\triangle ABD$ (המשולש איננו מסורטט).

2.

נתונות משוואות של שני ישרים: $y = 6x + 6$, $y = -4x + 21$.

הישרים נחתכים בנקודה M.

(א) מצאו את שיעורי הנקודה M.

(ב) האם הישר, שמשוואתו $y = 4x + 9$ עובר דרך הנקודה M ?

(ג) חשבו את מרחק הנקודה M מראשית הצירים.

3.

נתונות הנקודות: $A(4,6)$, $B(-8,12)$.

מצאו את שיעורי נקודת החיתוך של הישר AB עם הישר

שמשוואתו $y = -3x - 2$.

4.

מצאו משוואה של ישר ששיפועו -0.4 , העובר דרך נקודת החיתוך

של שני הישרים $2y = x + 1$ ו- $2x - 3y = 1$.

תשובות:

1.

(א) $AB: I$, $CD: II$

(ב) $A(0,4)$, $B(-8,0)$, $C(0,-1)$, $D(4,0)$

(ג) פי 8.

(ד) $S_{\triangle ABD} = 24$ יחידות שטח

2. (א) $M(1.5,15)$

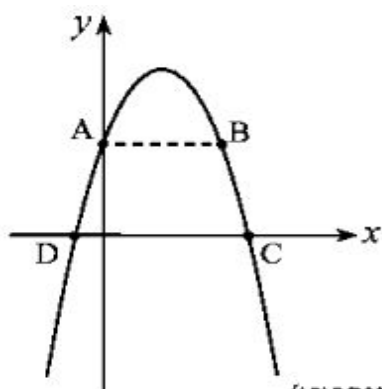
(ב) כן. (ג) 15.075 יחידות אורך $\approx \sqrt{227.25}$

3. $(-4,10)$

4. $y = -\frac{2}{5}x + 5$

פונקציה ריבועית.

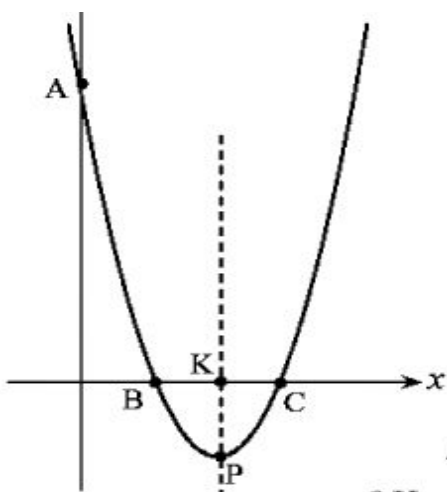
1.

נתון גרף הפונקציה $y = -x^2 + 4x + 5$.
 הפרבולה המתאימה חותכת את ציר ה- y
 בנקודה A . AB מקביל לציר ה- x .
 הנקודות C ו- D הן נקודות החיתוך של
 הפרבולה עם ציר ה- x .

- (א) חשבו את שיעורי הנקודות A, B, C, D .
 (ב) חשבו את שטח הטרפז $ABCD$ (הטרפז איננו מסורטט).

2.

בסרטוט נתון גרף הפונקציה

$$y = x^2 - 10x + 24$$

KP הוא ציר הסימטריה של הפרבולה

המתאימה (הנקודה K נמצאת על ציר ה- x

והנקודה P היא קדקוד הפרבולה).

(א) חשבו את שיעורי הנקודות

A, B, C, P (הנקודות A, B, C

הן נקודות החיתוך של הפרבולה עם הצירים).

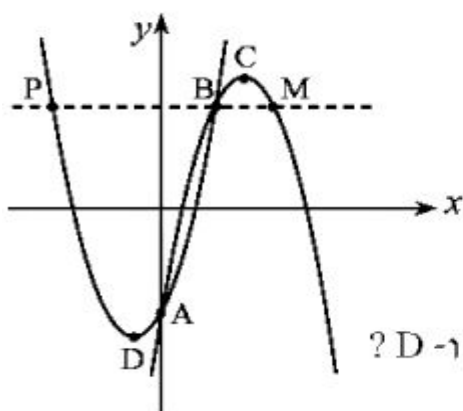
(ב) מהי משוואת הישר העובר דרך הנקודות A ו- K ?

(ג) דרך הנקודה C העבירו ישר המקביל לישר AK .

רשמו את הפונקציה המתארת ישר זה.

(ד) חשבו את שטח $\triangle ABC$ (המשולש איננו מסורטט).

3.

בסרטוט נתונים הגרפים של הפונקציות

$$y = x^2 + 2x - 4$$

$$y = -x^2 + 6x - 4$$

(א) מצאו את משוואת הישר העובר דרך

הנקודות A ו- B (הנקודות A ו- B

הן נקודות החיתוך בין הפרבולות).

(ב) מהי משוואת הישר העובר דרך הנקודות C ו- D ?

(הנקודות C ו- D הן קדקודי הפרבולות).

(ג) דרך הנקודה B העבירו מקביל לציר ה- x

החותך את הפרבולות בנקודות נוספות M ו- P (ראו סרטוט).

חשבו את שטח $\triangle PAM$ (המשולש איננו מסורטט).

פונקציה ריבועית

1.

נתונה הפרבולה: $y = x^2 + 6x + 9$.

(א) מצא את נקודות החיתוך של הגרף עם ציר ה- x .

(ב) מצא את תחומי החיוביות והשליליות של הפונקציה.

(ג) עבור אילו ערכי x הפונקציה עולה, ועבור אילו היא יורדת?

(ד) מהו הערך המינימלי של הפונקציה?

2.

נתונה הפונקציה $y = x^2 + 3x - 4$.

(א) מצא את נקודות החיתוך של גרף הפונקציה עם הצירים.

(ב) עבור אילו ערכי x הפונקציה הנתונה חיובית?

(ג) רשום שני ערכים של x שבהם

הפונקציה הנתונה חיובית.

תשובות:

1. (א) $(-3, 0)$

(ב) תחום חיוביות: $x \neq -3$

(ג) תחום עלייה: $x > -3$, תחום ירידה: $x < -3$

(ד) $y_{\min} = 0$

2. (א) $(-4, 0)$, $(1, 0)$, $(0, -4)$

(ב) $x < -4$ או $x > 1$

(ג) למשל: $x = -5$, $x = 2$

גאומטריה.

1.

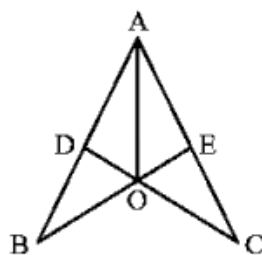
בסרטוט שלפניכם, הישרים BE ו- CD נפגשים בנקודה O .

נתון כי: $DO = EO$, $BO = CO$

ו- $\angle AOE = \angle AOD$.

(א) הוכיחו כי $AB = AC$.

(ב) הוכיחו כי המרובע $ADOE$ הוא דלתון.

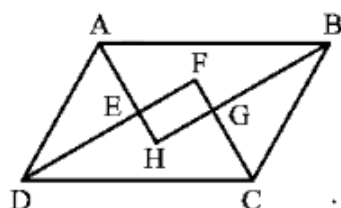
2.

נתון כי המרובע $ABCD$ הוא מקבילית.

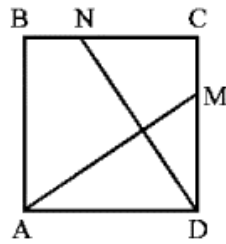
מעבירים את ארבעת חוצי-זוויות המקבילית,

ומתקבל מרובע פנימי $EFGH$ (ראו סרטוט).

הוכיחו כי המרובע הפנימי $EFGH$ שהתקבל הוא מלבן.

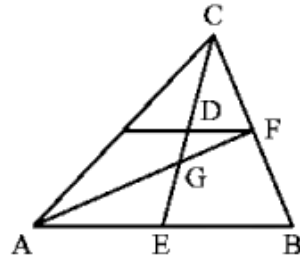

3.

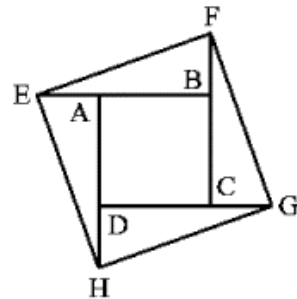
המרובע ABCD הוא ריבוע. על הצלעות
 CD ו-BC בחרו בהתאמה נקודות M ו-N,
 כך שמתקיים $CM = BN$.
 (א) הוכיחו כי $\angle DNC = \angle AMD$.
 (ב) הוכיחו כי $AM \perp ND$.

4.

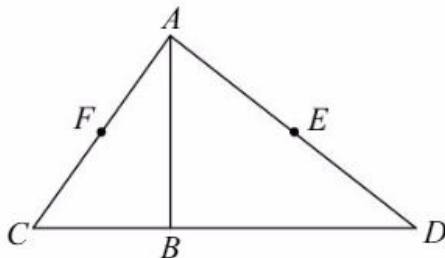
במשולש ABC הקטעים
 AF ו-CE הם תיכונים.
 כמו כן, נתון כי $FD \parallel AB$,
 4 ס"מ $EG =$.
 חשבו את אורך הקטע DG.

5.

בסרטוט שלפניכם המרובע
 הפנימי ABCD הוא ריבוע.
 מאריכים את ארבע צלעות
 הריבוע הפנימי, כך שמתקיים:
 $AE = BF = CG = DH$.
 הוכיחו כי גם המרובע החיצוני EFGH הוא ריבוע.

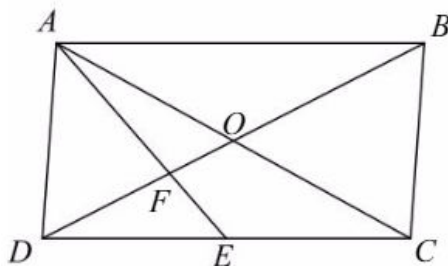
6.

הישר AB הוא גובה במשולש $\triangle ACD$.
 הנקודות E ו-F הן בהתאמה אמצעי הצלעות AD ו-AC.
 א. הוכח: המרובע CDEF הוא טרפז.
 ב. הוכח: המרובע AEBF הוא דלתון.
 ג. העבר את הישר EF. הישרים AB ו-EF נחתכים בנקודה M.
 נתון: 9 ס"מ $FM =$, 12 ס"מ $AM =$, 16 ס"מ $EM =$.
 חשב את שטח המשולש $\triangle ACD$ ואת היקפו.

7.

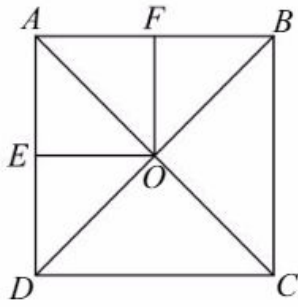
הנקודה E היא אמצע הצלע CD במקבילית ABCD שאלכסוניה נחתכים בנקודה O.

הישר AE חותך את האלכסון BD בנקודה F.
 א. חשב את היחסים:
 1. $\frac{OF}{OD}$ 2. $\frac{BF}{DF}$
 ב. נתון: $AE \perp BD$. הקף אילו מהמשולשים הבאים הם דומים:
 1. $\triangle AFO$ 2. $\triangle EDF$ 3. $\triangle ADF$ 4. $\triangle ABF$

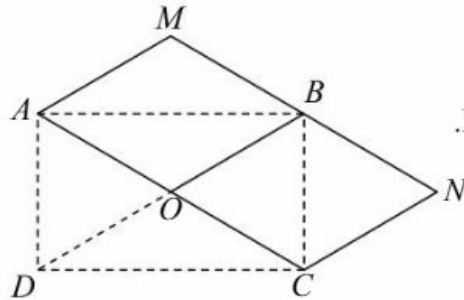

8.

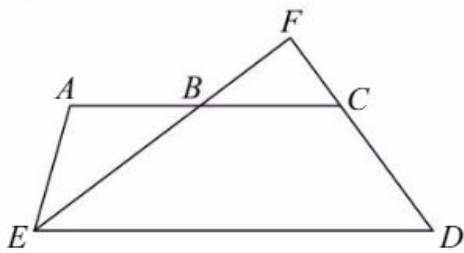
- הנקודות F ו-E הן בהתאמה אמצעי הצלעות AB ו-AD בריבוע ABCD.
 אלכסוני הריבוע נחתכים בנקודה O.
 א. הוכח: המרובע AFOE הוא ריבוע.
 ב. הוכח: המרובע AFOD הוא טרפז.
 ג. נתון שהיקף הריבוע ABCD הוא $8a$. הבע באמצעות a את:
 1. היקף ושטח הריבוע AFOE.
 2. שטח הטרפז AFOD.
 ד. נתון ששטח הטרפז AFOD קטן ב-10 סמ"ר משטח הריבוע ABCD. מצא את ערכו של הפרמטר a .

9.

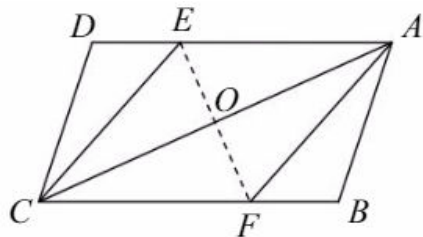
- המקבילית AMNC מורכבת מהמעוינים AMBO ו-CNBO.
 א. הוכח: $AB \perp BC$.
 ב. המשיכו את הישר BO עד הנקודה D כך שמתקיים: $BO=DO$. הוכח: המרובע ABCD הוא מלבן.

10.

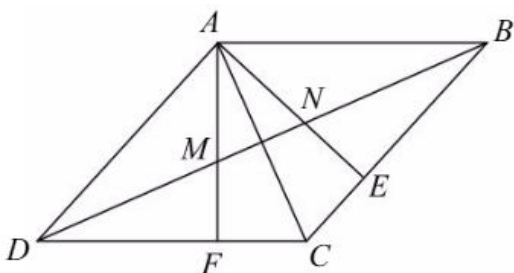
- נתון הטרפז ACDE ($AC \parallel DE$). ממשיכים את השוק CD עד הנקודה F. הקטע EF והבסיס AC נחתכים בנקודה B.
 נתון: $\angle DFE = 90^\circ$, $AB=AE$, נסמן: $\angle ABE = \alpha$.
 א. הבע באמצעות α את הזוויות:
 1. $\angle AED$.
 2. $\angle BCD$.
 ב. הוכח: $\angle BAE = 2 \cdot \angle EDF$.
 ג. קבע האם ניתן לבנות משולש ששתיים מזוויותיו שוות לזווית $\angle AED$ וזוויתו השלישית שווה לזווית $\angle BCD$. נמק.

11.

- הנקודות E ו-F נמצאות על צלעות המקבילית ABCD כך שמתקיים: $\angle DAF = 2 \cdot \angle BAF$, $\angle BCE = 2 \cdot \angle DCE$.
 הקטע EF והאלכסון AC נחתכים בנקודה O.
 א. הוכח: $OE=OF$.
 ב. נתון: $\angle AEO = \angle AFO$. הוכח: AECF מעוקן.
 ג. נתון: $EF=6$ ס"מ, $AE=5$ ס"מ. חשב את אורך AC.

12.

- במעוין ABCD הישרים AE ו-AF הם גבהים החותכים את האלכסון BD בנקודות N ו-M בהתאמה. הוכח:
 א. המרובע AECF הוא דלתון.
 ב. המרובע ENMF הוא טרפז שווה שוקיים.
 ג. $\angle EAF = 2 \cdot \angle BDC$.